

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACyjny

Majątek narodowy Polski

Od czego zależy wzrost bogactwa danego narodu?

Wzrost bogactwa jest zależny przede wszystkim od pracowitości i intensywności pracy społeczeństwa. Wprawdzie każdy naród i każdy organizm państw znajduje się w warunkach specjalnych, do których należą: położenie geograficzne, wielkość zajmowanego obszaru, bogactwa przyrodzone kraju itp. ale przy gromadzeniu bogactw na rodowych, rozstrzygającym czynnikiem jest praca narodu.

Ekonomici starają się wartość całego majątku poszczególnych narodów przeliczać na pieniądze. Przy tych obliczeniach zachodzi często wiele niedokładności, liczby, wyrażające wielkość majątku narodowego, określają go raczej w przybliżeniu. Przy końcu wieku zeszłego, majątek narodowy Stanów Zjednoczonych oceniono na 400 miliardów fr. złotych, majątek Anglii na 270 miliardów fr., Francji na 225 miliardów, Niemiec na 185 miliardów, Włoch na 50 miliardów. Na jednego człowieka wypadło majątku: w Anglii 6850 fr., we Francji 3850, w Stanach Zjednoczonych 5000, w Niemczech 3200, we Włoszech 1800.

W ciągu 16 lat liczby te wzrosły, ale nie proporcjonalnie. W roku 1913 majątek Stanów Zjednoczonych osiągnął olbrzymią wartość 1059 miliardów fr. złotych, drugie miejsce zajęły Niemcy (417 miliardów), poczem szły Anglia (366 miliardów), Francja (303 miliardy) i Włochy (113 miliardów).

Na jedną osobę wypadło majątku: w Stanach Zjednoczonych 10684 fr., w Anglii 8010 fr., we Francji 7642 fr., w Niemczech 6154 fr. i we Włoszech 3228 franków.

W ciągu 16 lat przedwojennych majątek narodowy Stanów Zjednoczonych wzrósł o przeszło 600 miliardów fr., majątek Niemiec o 237 miliardów, Anglii o 94 miliardy, Francji o 78 miliardów i Włoch o 63 miliardy.

Liczy to wskazują jednocześnie, który naród w okresie przedwojennym najlepiej, najintensywniej pracował. Nie posiadamy, niestety, danych, określających majątek narodowy Polski na początku XX wieku, a właściwie wartość bogactwa na obszarze, który obecnie należy do Rzeczypospolitej.

W roku 1913 majątek narodowy, skupiony na obszarze Polski dzisiejszej, wynosił 88 miliardów fr. złotych. Na jedną osobę wypadło 3250 fr.

W roku 1923 bogactwo narodowe Polski, oceniono na 101 miliardów fr. zł., na głowę ludności wypadło około 3600 fr. Zatem w ciągu lat 10, z których kilka było niezmiernie ciężkich (wielka wojna, okupacja niemiecka, najazd bolszewicki), bogactwo kraju wzrosło o 13 miliardów fr. zł.

A więc Polska posuwa się szybko naprzód na drodze ekonomicznego rozwoju. Wielka wojna pociągnęła za sobą zubożenie państw anglosaskich, a zwłaszcza Stanów Zjednoczonych, przy równoczesnym zubożeniu wielkich mocarstw kontynentu Europy. W roku 1924 majątek Stanów Zjednoczonych wynosił w okrągłych cyfrach 1660 miliardów fr., a Francji 256 miliardów, Niemiec tylko 160 miliardów i Włoch około 130 miliardów.

Na osobę wypadło: w Stanach Zjednoczonych 14,800 fr., w Anglii 10,800, we Francji 6400, we Włoszech 3250 i w Niemczech zaledwie 2600 fr. majątku.

Największe postępy pod tym względem osiągnęli zatem Amerykanie.

Najbogatsze kraje Europy w porównaniu z potężną północno-amerykańską Republiką wydają się biednymi. Na ten niebawomy w historii wzrost bogactwa narodowego Stanów Zjednoczonych wpłynęły czynniki następujące: 1) Wielka energia, także pracowitość i przedsiębiorczość narodu ame-

rykańskiego, 2) położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych, oraz ogromne bogactwa przyrodzone, 3) umiejętne wyzyskanie przez społeczeństwo za równo sił i bogactw przyrody, jak sił zdolności ludzkich, 4) w ostatnich 10 latach wybitnie pomyślna konjunktura przemysłowo-handlowa i finansowa na skutek wielkiej wojny.

Niemcy przed wielką wojną przesięgnęli na drodze ekonomicznego postępu zarówno Anglię, jak i Francję. Trzeba im przyznać, że wykazali wielką pracowitość, oszczędność, oraz dokonał wielu wynalazków i ulepszeń technicznych. Po wojnie europejskiej bogactwo narodowe Niemiec zmniejszyło się do tego stopnia, że Anglia,

a nawet dotknięte bezpośrednio wojną Francja znów zajęły w Europie miejsca naczelne. Anglia i Francja w latach 1900 — 1913 kroczyły drogą względnie powolnego postępu ekonomicznego. Złożyło się na to kilka przyczyn, jak znacznie mniejsza liczba ludności w tych państwach w stosunku do ludności Niemiec, a zwłaszcza Stanów Zjednoczonych, niewielkie uprzemysłowienie Francji, pewnego rodzaju zacofanie techniczne itp. Po zwycięskiej wojnie Anglia i Francja odzyskały swe stanowiska najbogatszych bezwzględnie i względnie mocarstw Europy. Wreszcie trzecią grupę z pomiędzy narodów tu wymienionych tworzą Włochy i Polska.

Majątek narodowy zarówno słonecznej Italii jak i Rzeczypospolitej jest stosunkowo skromny wobec trylionów i setek miliardów, nagromadzonych przez narody amerykański, angielski, francuski i niemiecki. R.

Groźby nacjonalistów niemieckich

Partje prawicowe żądają zerwania rokowań z Polską

Berlin. — Partja niemieckich nacjonalistów (Keudeli i towarzyszące) wniosła do parlamentu następujące zapytanie, skierowane pod adresem rządu Rzeszy:

„Rząd polski stosował aż do ostatniej chwili szereg zarządzeń, które oprócz spowodowania wielu ciężkich

szkód, wyrządzanych niemyślnie, ujawniają świadomie wrogię stanowisko (reforma rolna, likwidacja, wydalenia, utrudnienia wjazdu i t. d.) Czy wobec tych faktów rząd Rzeszy może ponieść odpowiedzialność za dalsze prowadzenie rokowań handlowych z Polską?„

Sprawa rozszerzenia Rady Ligi.

Chamberlain wyraża uznanie ministrowi Skrzyńskiemu.

London. Sprawa przyszłego układu sił w Radzie Ligi Narodów budzi tak wielkie zainteresowanie, że wczoraj wieczorem Izba gmin była prawie zupełnie pusta, albowiem minister spraw zagranicznych, p. Chamberlain wygłosił w tym czasie mowę na posiedzeniu komitetu parlamentarnego Ligi Narodów, omawiając tam sprawę rozszerzenia Rady Ligi. Na zebranie tego komitetu dopuszczeni byli wyłącznie członkowie parlamentu.

Minister Chamberlain mówił przez godzinę do zebranych, wśród których liczne reprezentowane były wszystkie partje polityczne. Minister powie działa, że różnice poglądów, istniejące w tej sprawie, nie tyle dotyczą zasad, ile raczej metody. Minister powoływał się na to, iż człowiekowi, który musi prowadzić rokowania i który z natury swego urzędu jest w ścisłym kontakcie ze wszystkimi odnośnymi rządami, trzeba pozostawić pewną swobodę decyzji. Członek Ligi nie może zajmować stanowiska dyktatora. Mówca powtórzył raz jeszcze, że w sprawie omawianej rząd angielski jeszcze decyzji nie powziął i mówca sam czuł by się szczęśliwym, gdyby mógł uniknąć dyskusji w tej sprawie już w chwili obecnej. Wiele argumentów w użytych przeciw rozszerzeniu Rady Ligi oparto — zdaniem mówcy — na fałszywych podstawach i przesłankach.

Mówiąc o żądaniach Polski — p. Chamberlain wyraził gorące uznanie dla stanowiska zajętego przez polskie go ministra spraw zagranicznych w Locarno, stawiając jego odwagę jako miarę stanu i umiarkowanie, zamianowane w mowie wygłoszonej przez p. min. Skrzyńskiego w ubiegłym tygodniu.

Zebrań złożył p. Chamberlainowi po ukończeniu przemówienia serdeczne podziękowanie.

Pobyt p. ministra Zdziechowskiego w Krakowie.

Dn. 1-go b. m. przybył do Krakowa p. minister skarbu Zdziechowski. Po zaznajomieniu się z administracją województwa i Izby Skarbowej p. minister udał się na posiedzenie do Izby Przemysłowo-Handlowej, gdzie wygłosił długie przemówienie.

Omówił on sprawy produkcji, redukcji, administracji, przedsiębiorstw, bezrobocia i kredytu długoterminowego.

P. minister m. in. powiedział co następuje:

Sprawa pomocy dla przemysłu. Pomoc bezpośrednia dla przemysłu może stworzyć przemysłowi konjunktury produkowania towaru, na który nie będzie miał zbytu, co w obecnym kryzysie jest rzeczą nadzwyczaj niebezpieczną. Droga kredytu dla rolnictwa jest drogą postawienia przemysłu na zdrowych podstawach. To samo dotyczy rękodziela i może dla niego kredyt bezpośredni jest pożądanym. Kredyty

Z życia pracującego Paryża. Panna Antonina Bourbonne młoda pracowniczka laboratoryjna i pomocnica d-ra Tiffeneau w szpitalu Boucicaut w Paryżu.

dla rolnictwa i rękodziela będą pośrednią pomocą dla przemysłu.

W sprawie monopolu solnego, spytusowego i tytoniowego stoję na stanowisku zrewidowania całej działalności naszych przedsiębiorstw monopolowych i będę się starał możliwie ją przeprowadzić. Jestem przekonany, że w bieżącym roku, poza sumami przewidzianymi w budżecie, uzyskam z nich dość znaczne fundusze.

Poruszyłem te sprawy, aby wytworzyć zrozumienie dla tych zagadnień i tych zadań, które leżą przed Ministrem Skarbu i których załatwienie leży przede wszystkim w interesie życia gospodarczego.

TELEGRAMY.

Przyjazd Hindenburga wywołuje niepokój

Wiedeń. „Wiener Allgemeine Ztg.“ donosi z Lipska:

Panuje wielkie zaniepokojenie z powodu zapowiedzianej na jutro wizyty Hindenburga, która ma być wykorzystana do wielkiej manifestacji. Dworzec kolejowy w Lipsku strzeżony jest przez liczne oddziały policji. Wszystkie prawicowe związki, ze Stahlhelmem na czele, mają utworzyć na dworcu i na ulicach szpalery. Komuniści zapowiedzieli kontrdemonstrację. Nastrojów w mieście jest z tego powodu bardzo podniecony, co wpływa bardzo ujemnie na frekwencję Targów.

Walki bokserskie w sejmie kowieńskim

Gdańsk. Z Kowna donoszą: Ostatnie posiedzenie sejmu litewskiego odbywało się nadal pod znakiem walki pomiędzy prawicą i lewicą o osobę marszałka sejmu. Na tem tle rozpoczął się pojedynkę słowny między lewicą i prawicą, który zakończył się bójką na pięści. Gdy na przemawiającego posła ludowego Sugintasa rzucili się posłowie z prawicy, koło trybuny powstał tumult, w czasie którego poseł Kardiszaustas zadał posłowi Sugintasowi kilka razy pięścią. Marszałek zmuszony był wobec tego przerwać posiedzenie.

Zatarg sowiecko szwajcarski

Genewa. Zapowiadają tu, że wkrótce rząd sowiecki i Szwajcaria rozpoczną nowe rokowania, mające na celu umożliwienie delegatom rosyjskim przybycia do Genewy na konferencję rozbrojenia. Francja będzie stroną pośredniczącą.

Niemcy robią propagandę w Państwach Bałtyckich

Tallin. W końcu lutego odbyła się konferencja niemieckich przedstawicieli dyplomatycznych w państwach Bałtyckich. Przybyli posłowie niemieccy w Rydze, Kownie, Helsingforsie i Tallinie. Celem konferencji było omówienie sytuacji politycznej państw Bałtyckich, a w szczególności wzmożenia akcji, paralizującej obce wpływy polityczne na Bałtyku. Powzięte wnioski przedstawione zostały M. S. Z. berlińskiemu.

Bandyeci w poselstwie polskiem

Ryga. „Słowo” donosi, jakoby w poselstwie polskiem w Moskwie zatrzymano w nocy 3 nieznanymi osobnikami, którzy w niewiadomy sposób przedostali się do gmachu poselstwa. Poselstwo wezwało milicję sowiecką, która arestowała tych osobników. Prasa sowiecka donosi, że byli to zwykli włamywacze—bandyci, tak, że włamanie do poselstwa miało charakter wyłącznie kryminalny.

Zmiany w armji czerwonej

Moskwa. Biuro polityczne partji komunistycznej odbyło naradę w sprawie nastroju w armji czerwonej. Po dłuższej dyskusji biuro uznało, iż nastroje oddziałów sowieckich, rozlokowanych na południu Rosji, unać należy za zadawalające z punktu widzenia bezpieczeństwa władzy sowieckiej. Nastroje oddziałów, rozlokowanych w Piotrogradzie i Moskwie, posiadają wiele do życzenia. Z tego powodu należy się spodziewać przelokowania niektórych oddziałów armji czerwonej z południa na północ i odwrotnie.

Pomoc sowiecka dla Abd-el-Krima.

Moskwa. „Krasn. Zvezda” donosi, że rewolucyjna rada wojenna polecała dowódcę okręgów wojskowych sporządzenie spisów oficerów sowieckich, którzy chcieliby się udać do Marokka, jako wolontariusze do wojsk Abd-el-Krima. W pierwszym rzędzie brani będą pod uwagę artylerzyści, oraz oficerowie oddziałów technicznych.

Stracenie dziennikarza

Konstantynopol. Turecki sąd wojskowy w Angorze skazał na karę śmierci byłego współpracownika pisma „Russkoje Słowo” w Moskwie, ostatniego korespondenta pism greckich p. Ewgeniopolu, oskarżonego o szpiegostwo na rzecz Angli i Grecji. Wyrok wykonano przez powieszenie.

Komitet ministrów radzi nad walką z bezrobociem.

Warszawa. Jutro w ministerstwie pracy odbędzie się druga z kolei konferencja wyłonionego komitetu ministrów dla walki z bezrobociem. W czasie pierwszej konferencji rozpatrywana była kwestja przeprowadzania robót publicznych i kolejności ich, przyczem ustalono, że przede wszystkim należy uwzględnić Łódź i Górny Śląsk jako ośrodki przemysłowe najbardziej dotknięte klęską bezrobocia.

Zapowiedź nowych doniosłych ustaw społecznych.

Warszawa. Sejmowa komisja opieki społecznej pod przewodnictwem pos. Olszańskiego (Ch. D.) obradowała nad wnioskiem pos. Piescha (Zjedn. niem.) o roztoczeniu opieki nad ociemniałymi, dalej nad wnioskami posłów Gdyka i ks. Kaczyńskiego (Ch. D.) o zabezpieczeniu na starość i na wypadek niezdolności do pracy i w sprawie dzierżawy bufetów kolejowych.

Dwa pierwsze wnioski referował przewodniczący, ostatni pos. Bigoński (Ch. D.). Po odczytaniu projektu ustawy zgłoszonego przez pos. Piescha, komisja uchwaliła wezwać rząd, aby przedłożył Sejmowi projekt ustawy o opiece nad ociemniałymi, ponadto na wniosek referenta uchwaliła wezwać rząd, aby w mia rę możności przychodził z pomocą prywatnym zakładom dla ociemniałych, dalej wezwać rząd, aby przedłożył Sejmowi projekt ustawy o ubezpieczeniu na

SALA STRAŻY OGNIOWEJ 5 marca, godzina 8-ma wiecz.

Prof. Dr. M. GRAFCZYŃSKA

WYPOWIE OD CZYT

„ARJA KOLORATUROWA JAKO SZCZYT KUNSTU WOKALNEGO”
OLGA OLGINA (MAYWALT)

śpiewaczka koloraturowa opery berdzkiej w turnée artyst. po Europie, ilustruje arjami z Cyrulika Sewilskiego, Rigoletto, Traviaty, Lakmé, Flotu czararównego. Bilety w cenie od 4 do 1 zł. wcześniej do nabycia w cukierni „Cristal”.

BIAŁY TYDZIEŃ

urządza konkurencyjna firma

I. Rzańskińskiego II-ga Aleja Nr. 20.

W którym wszelkie towary białe: jak macapopolamy, nansuki silesia, przeszczeradła, pościelowa i inne w zakres białych towarów wchodzące sprzedawane będą.

PO SPECJALNIE ZNIŻONYCH CENACH.

starość i na wypadek niezdolności do pracy.

Co do bufetów kolejowych zleciła komisja posłowi Popowskiemu (Z. L. N.), aby w dalszym ciągu odbywał badania materiału, dostarczonego mu w tej sprawie przez ministerstwo kolei.

„Piast” szykuje się do zdecydowanych posunięć.

Warszawa. 4 marca odbędzie się nadzwyczajne posiedzenie Zarządu Głównego stronnictwa „Piasta”. Obrady dotyczyć mają rozwiązania obecnego sejmu, zmiany ordynacji wyborczej i rozpisania nowych wyborów, które to postulaty Klub Piasta ma wnieść w formie nagłego wniosku do Sejmu.

Dnia 17 marca obradować będzie Rada Naczelna Piasta.

25 milionów dolarów na rozbudowę 5-ciu miast polskich

Warszawa. Rokowania o pożyczkę 25 milionów dolarów na rozbudowę 5 miast polskich dobiegają końca. Firmy holenderskie, które owa pożyczkę finansują obniżają warunki kredytu, skutkiem czego stały się one możliwie do przyjęcia. W najbliższych dniach uzyskana zostanie zgoda władz rządowych na podpisanie umowy. Warszawa otrzyma z tej pożyczki 8 milionów dolarów.

Rusini gotują się do czynnej akcji politycznej.

Lwów. Zjednoczone w „Undo” nacjonalistyczne partje ukraińskie zajmują się bardzo żywo w ostatnim czasie robotą polityczną polskich stronnictw na terenie wschodniej Małopolski wśród chłopów ukraińskich, a także kompromisem polskich klubów sejmowych w sprawie tymczasowego wydziału samorządowego we Lwowie, oraz ewentualna możliwość wyborów do rad gminnych miejskich i wiejskich, oraz rad powiatowych, które wywołały wśród politycznych kół ukraińskich duże wrażenie.

W związku z tem zapowiada „Dilo”, że Ukraińcy wezmą jak najbardziej czynny udział we wszystkich zbliżających się akcjach politycznych i przędą z dotychczasowej passywności do aktywności. Poznawał „Dilo” jest oficjalnym organem Zjednoczonych w „Undo” partji ukraińskich, należy uważać powyższe oświadczenie za podwójnie ważny moment, gdyż wynika z niego, że 1) Ukraińcy postarają się wrócić do akcji politycznej i 2) że tem samym uznają milcząc de facto państwowość polską i wypływając z niej obowiązki.

Gen. Szeptycki obraził się na marsz. Piłsudskiego.

Warszawa. „Głos Polski” donosi: Dowiadujemy się, że b. minister spraw wojskowych, gen. Szeptycki zwrócił się podobno do obecnego ministra spraw wojskowych gen. Żeligowskiego z żądaniem udzielenia mu satysfakcji za ostatnie wywiady marsz. Piłsudskiego.

świeżo

SARDYNKI

W OLIEWIE

sprzedaż hurtowa i detaliczna

LEON PIOTROWSKI

„MORNA KAWA”

Częstochowa, II Aleja Nr. 24, tel. Nr. 1

Zniżka cen w Poznaniu

Poznań. Wojewódzka komisja do badania cen, ustaliła zniżkę kosztów utrzymania w lutym na terenie województwa poznańskiego o 0,92 proc.

Sensacyjne aresztowania polityczne we Lwowie

Lwów. Lwowska policja polityczna dokonała w dniu wczorajszym aresztowań 10 ludzi, będących pod zarzutem zbrodni natury politycznej. Policja zachowuje w tej sprawie tajemnicę ze względu na toczące się śledztwo.

Nowe aresztowania komunistów w Warszawie.

Warszawa. Naczelnik warszawskiej policji politycznej, nadkomisarz Szwarc, zwrócił uwagę na związek tokarzy, mieszczący się przy ul. Nalewki. Stwierdzono, że związek ten był do pewnego stopnia ekspozyturą komunistyczną, która tworzyła jacejki dla agitacji wśród bezrobotnych.

Wczorajszej nocy przeprowadzono rewizję w lokalu i aresztowano 50 osób. Znaleziono dużo materiału wysoce kompromitującego, plakaty, korespondencje i t. p. W liczbie aresztowanych znajduje się Czesław Berg, znany agitator komunistyczny, członek centrali komunistycznej, u którego skonfiskowano korespondencję sztyfowaną z Gdańska, oraz szereg listów o treści niesłychanie rewelacyjnej.

Krwawy aranżer zajść kaliskich w więzieniu

Warszawa. Specjalna komisja śledcza, utworzona do badania krwawych zajść kaliskich ukończyła swe prace i stwierdziła, iż jednym z głównych organikatorów zajść był radny miejski, Henryk Solnik, z zawodu lekarz-dentysta, który w kaliskiej Radzie miejskiej reprezentował „Bund”. Z polecenia prokuratora sądu okręgowego kaliskiego, p. Bzowskiego, Solnik został aresztowany i osadzony w areszcie śledczym.

Nieszczęśliwy wypadek w kopalni na Górnym Śląsku.

Z Katowic donoszą: Wczoraj w nocny na kopalni „Nikisch” w Giszowcu miały miejsce nieszczęśliwy wypadek, który pociągnął za sobą śmierć 3-ch robotników. Dwaj górniczy, podczas patrolowania górnego pokładu na wscho-dnim polu kopalni, dostali się w obręb działania gazów i skutkiem tego zostali uduszeni. Maszynista pospieszył im z pomocą, lecz przypłacił to także życiem.

Газы те, jak stwierdzono, dobywały się szczelinami z miejsc zamurowanych.

Władze górnicze rozpoczęły natych-miast dochodzenia i stwierdziły, że śmierć wszystkich trzech ludzi została spowodowana przez uduszenie gazami. Nazwiska nieszczęśliwych ofiar są: Jan Holeczek, Jan Bok z Giszowca, oraz maszynista Kowalski z Janowa. Zwłoki przewieziono do Mysłowic, gdzie odbędzie się pogrzeb ofiar.

Sensacyjne samobójstwo porucznika 20 p. p.

Od dłuższego już czasu obiegają Kraków pogłoski o jakiejś aferze honorowej 20 pp., w którą wmieszanych było kilku oficerów tego pułku, a którzy ostatecznie zostali przeniesieni w drodze dyscyplinarnej do innych garnizonów.

Cała ta „afera pułkowa” sięga

swym początkiem roku 1924 i czasu, w którym pułk ten był na manewrach — a ośrodkiem tej sprawy był por. tego pułku Władysław Paśnik i jego żona. Sprawa ta zajął się pierwotnie sąd honorowy, akta zaś tego sądu odeszły do min. spraw wojskowych, ostatecznie zaś sprawą tą zajął się sąd wojskowy i prokuratorja.

Oto wczoraj w godzinach przedpołudniowych rozeszły się po mieście po głoski o sensacyjnym samobójstwie jednego z oficerów tego pułku.

Okazało się, że na życie swe targnął się por. Paśnik, który padł ofiarą plotek koszarowych.

Por. Paśnik bawił wczoraj wieczorem u swych rodziców, o godz. 11-jej i pół wrócił dożoną do koszar, gdzie po chwili pod oknami swego mieszkania wystrzałem z brauninga, skierowanym w skroń, pozabawił się życia.

Śp. Paśnik był wraz z innymi oficerami z powodu tej afery przeniesiony do innego garnizonu i nie mogąc przeżyć doznanej krzywdy — sam po-szedł do najwyższej instancji Bożej.

Tragiczna śmierć śp. por. Paśnika, który był prawym żołnierzem, w ko-lach wojskowych wywołała zrozumiałe poruszenie.

Wielkie rachuby Niemiec zawiodły

General von Schoenaich, jeden z naj-wybitniejszych oficerów niemieckiego ministerjum wojny w okresie wojennym, wydał świeżo książkę p. f., „Moj Damaszek”. Książka jest wielkiem oskarżeniem cesarskich Niemiec i wykazuje szalenstwo i głupotę niemieckich władz polityczno-wojskowych z przed roku 1919.

Z rewelacji Schoenaicha okazuje się, że ministerjum wojny opracowało o-bok planu demobilizacyjnego po za-konczeniu wojny odrazu dwa nowe plany powtóornej mobilizacji w najbliższym czasie. Jeden z tych planów uwzględniał wypadek natchmniastowej wojny z rozcnikami armji osłabionemi jeszcze przez straty poniesione w wojnie tylko co zakończonej. Drugi plan przewidywał mobilizację dla nowej wojny prowadzonej już z pełnemi rozcnikami.

Gotowy był także nowy rozkład armji niemieckiej po zawarciu pokoju. Stworzonych być miało nowych siedem korpusów, których generalne komendy rozlokowane były miały w Luxemburgu, Rydze, Mitawie, Białymstoku itd. Gotowe miały być trakfaty państwowe, które miały być narzucone Polsce, Litwie, Łotwie i Finlandji.

Polska według tych planów byłaby władcza do niemieckiej unji. celnej. Przy dyskusjach nad nowemi planami parlament niemiecki miał być rozszerzony o 70 polskich deputowanych.

Zaden z planów nie przewidywał księski Niemiec, która zupełnie zaskoczyła strategów niemieckich jako rzecz leżąca poza wszelkim zakresem prawdopodobieństwa.

Zamachy Komunistów na Polskę

W Moskwie w ubiegłym tygodniu od-był się zjazd Kom. Wyk. Kominternu, na którym prowadzono narady główne w sprawie akcji komunistycznej w Polsce. Sprawie tej obszerne artykuły w moskiewskiej „Prawdzie” poświęcają J. Leszczyński i H. Walecki Korzystając z obecnego kryzysu gospodarczego w Polsce, postanowiono wydać polecenie pachołkom komunistycznym wszczęcia intensywnej akcji destrukcyjnej celem spotęgowania wew-nętrznego i międzynarodowych trudności Polski.

Jako główne wytyczne tej akcji postanowiono:

- 1) stawianie w sejmie przez posłów komunistycznych wniosków o charakterze demagogicznym, działających przez swa krącość na wyobraźnię mało nieoświeconych i mogących służyć jako materiał agitacyjny;
- 2) domaganie się rozwiązania sejmu, jako dające materiał do szerokiej agitacji przeciwpaństwowej;
- 3) przenikanie komunistów do wszystkich związków zawodowych, bez względu na kierunek i opanowywanie ich dla komunistów;
- 4) przenikanie do organizacji chłop-skich i prowadzenie agitacji na wszech, zwłaszcza wśród służby dworskiej, ma

TANIO i GUSTOWNIE

bilety wizytowe
najmniejszymi pismami
Wykonano w drukarni
F. Wilkoszewskiego.

54)

JANINA.

NĘDZNIK

POWIEŚĆ OBYCZAJOWA.

Jaki to nierozsądek i prawdziwie naganny fanatyzm, tak samowolnie rozrządzać losem człowieka! Naturalnie, że Stanisław mógł nie pójść za wolą i życzeniem matki, ale i dzieckiem i młodzieńcem miał dziwnie miękki, łatwo dający powodować sobą charakter. Prośba, naleganie, wszystko z nim zrobić można było, więc też uległ żądaniom matki, która sądziła, iż niespełnienie jej pobożnego ślubu, obójgu im wieczne zgoutię potępienie. Nasz wiek zdaje się już zrzucać z siebie powoli dawne przysady, a jednakże wiecie, bardzo wiele jeszcze jest podobnych kobiet jak matka Stanisława Packa!

W tej chwili młody ksiądz wszedł do pokoju i rozmowa się urwała. Koralja z uwagą spojrzała na wchodzącego. Czy zainteresowała ją jego historia tylko co usłyszana? to pewna, że przez cały wieczór mówiła mało i uważnie mu się przysłuchiwała.

Stanisław Pacek parę lat starszy od Kwiryna, był wysoki, szczupłym blondynem o łagodnym, niebieskim oku i inteligentnym czole. Ubrany był bardzo starannie i widocznie musiał się gdzieś przebieierać niedaleko Lipowic, bo przybywał ze stron dalszych, a jed-

nak ubiór jego taki był elegancki, jak tylko suknia księża być nią może. Śnieżnej białości kołnierzyk i mankiety odbijały od tego stroju poważnego i czyniły go mniej surowym. Ręce były wypieszczone, bućki lakierowane, a chustka do nosa roziewała dokoła wóń rzedy. Były to wszystko pozory może niedobrze świadczące o słudze kościoła, który wyrzeka się wszelkich marność tego świata, ale przynajmniej trzeba księdzu Stanisławowi, że u niego wszystko się też kończyło na tych oznakach światowych. Być może, iż z pokolemia młodych księży on najwięcej wzdychał, by w Rzymie zniesiono celibat księży, może gdyby tak się za jego czasów stało, on pierwszy nie wahałby się korzystać z przywróconego go prawa i pierwszy zrobiłby zawsze trudny początek, ale ponieważ to jeszcze nie nastąpiło, prowadził życie najmoralniejsze, w domu jego mieszkała i gospodarowała sędziwa matka, a ksiądz Stanisław całe swoje zamiatowanie w drobnotkach okazywał przez wytworny i elegancki zawsze ubiór i przez pasję noszenia ciasnych rękawiczek. Zawsze też, a przynajmniej najczęściej, gdy był gdzie w towarzystwie zapodziały mu się te rękawiczki i to dawało mu sposobność do pytania się wszystkich: czy państwo nie widzieli moich damskich rękawiczek?

Lubił także niezmiernie błękitny kolor i zawsze takiego koloru kokardy miał przy białej koczce, co bardzo dobrze odbijało od jego białej cery i blond włosów, gdy mówił kazanie. A

poza temi słabościami, ksiądz Pacek był jak mówiliśmy nieposzlakowanej cnoty i zacności i największy jego nieprzyjaciel nie mógłby mu nic innego zarzucić, prócz tego, iż miał zbyt ulegający charakter, który nie pozwalał mu być energicznym, jak tego nieraz jego stanowisko wymagało. Był proboszczem w prowincjonalnym miasteczku o mił kalkanacie od Lipowca i przybył tylko na dni parę, jak uwiadomił zaraz panie.

Nazajutrz miało miejsce przedstawienie i wszystko udało się świetnie jak zapewnił Kwiryn, który w wyjątkowo dobrym był dnia tego humorze, nadskakiwał paniom, a mianowicie pani Lucji, która też nie miała powodu żałować, iż nie wybrała sobie ro. Anieli. Była wprawdzie wtedy za kuliami, gdy Gustaw na pytanie Aniela: „A tamten? odpowiadał: Tyś jest! Tyś nią była zawsze! nie widziała jak był czułym, szalenie zakochanym i jak swoją zdobytą wreszcie Anielę przyciskał do serca.

Wszystko wybornie się udało. Zaimprovizowani aktorowie oddali swoje role wspaniale. Radosz był pysznym wujaszkiem, Klara zawziętą przeciwniczką mężczyzn, Albin placzącym i wzdychającym zadowolniającym, nawet Dobrujska pomimo ogromnego czepka była nie bez wdzięku, jak to zapowiedziała z góry. Jedna tylko może Aniela była trochę jakby zaleknioną i niezbyt czułą w scenach ostatnich, ale i to przyjęto z pobłażaniem. Nie wszyscy przecież stworzemu są na aktorów,

a to było przedstawienie amatorskie. Ksiądz Pacek dawał Brawa i powtarzał ustawicznie: świetnie! pysznie! Sio wem wszyscy radzi byli też rozrywek. Na wsi każda nowość zajmuje, chociaż przesyconemu zabawami, koncertami, widowiskami i tem podobnymi przyjemnościami mieszkańcowi stołycy, lub nawet mniejszego jakiego miasta, mogłoby to wszystko wydać się zupełnie w odmiennem świetle, może wysmiałyby tę parafajską rozrywkę i wcale nią ubawionym nie został, ale goście zebrani w Lipowcu nie mieli tak zępu tego smaku i łatwiej też było ich zadowolić.

Pani Lucja projektowała już drugą komedję, możnaby teatr tym razem urządzić u niej, salon jej nie dużo mniejszy od tego, tylko pytanie co wybrać? Zwróciła się z tem do Kwiryna.

— Niestety! — odpowiedział — ja w tym razie służyć pani nie mogę, za tydzień bowiem wyjeżdżam stanowco.

Pani Lucja rzuciła na mówiącego długie, wymowne spojrzenie. Czyż podobna oprzeć się żądaniu wyrazonemu przez nie? A jednak Kwiryn pozostał niewzruszonym!

— Muszę wyjechać — powtórzył — muszę koniecznie.

— I na długo? — spytało go z westchnieniem.

— Niemiew, zależeć będzie od okoliczności. One rządzą nami.

— Kto jednak ma chęć szczerą...

— Czy o tej może pani wątpić? Piękna pani zrobiła grymas.

(d. c. n.)

Teatr „ODEON” || Dziś w środę 3 marca niedowołalnie poraż ostatni!!!

„IWONKA” historia duszy dziewczęcej.

Tylko dwa dni! Program na czwartek 4-go i piątek 5-go marca 1926 r. Tylko dwa dni!

PIERWSZY KOCHANEK

(albo 3 PŁONĄCE SERCA).

Dramat życiowy w 8 miu aktach.

W rolach głównych: słynna tragiczka amerykańska Paulina Friedrich, przesłiczna Laura La Plante i rasowy Malcolm Mc. Gregor.

Nad program: **Czworożona Niania** znakomita komedja w 2 aktach. W roli głównej genialny czworożony artysta Cezary i olbrzym **Rokodoli**

Ceny miejsc popularne: Krzesło tylko 1 zł. (z podatkiem). Początek ostatniego seansu o godz. 9 i pół wiecz.

UWAGA: Do dnia 1 kwietnia r. b. od każdego sprzedanego biletu przeznaczamy 5 gr. na rzecz bezrobotnych—składając je do dyspozycji „Tymczasowego Komitetu.

Kino Teatr Nowy Od poniedziałku 1-go do czwartku 4 marca (wł). Ostatni seans o godz. 9 i pół wiecz.

SZLAGIER OBECNEGO SEZONU!!!

BIAŁY BÓG PAPUASÓW

Niezwykle wspaniały dramat sensacyjny w 9-ciu wielkich aktach. W rolach głównych uroczą królową ekransu BEBA ANIELS. Cena miejsc, z powodu ciężkiego stanu gospodarczego nie podwyższone, krzesło 1 złoty. 0 0 0 Dla młodzieży dozwolone!

MOTTO: W chwili niebezpieczeństwa nie pora myśleć o Konwenansach.

Teatr „NOWOŚCI” 1 Alja 12 Od czwartku 4 do soboty 6 marca 1926 r. (wczek) Ceny miejsc zwykłe.

Wielki dramat słowno-sensacyjny o niebywałem napięciu w 10-ciu aktach, pod tyt.

NOCE NA MONTMARTRE

W rolach głównych: Pięknolica ELAINE HAMMERSTEIN i uosobienie męskości LOU TELLEGEN.

Początek w dni powszednie o godz. 5, w soboty o godz. 4, w niedziele i święta o godz. 3 po południu. Ostatni seans o godz. 9 i pół wieczorem. Szczegóły w afiszach i programach.

Bez Korepetytora

NAUKA. Matematyki, fizyki rozwiązywania zadań, dyskusje) Literatory polskiej (krytyka, ćwiczenia, streszczenia), Łaciny (tłumaczenia, preparacje), Historji, geografji (skróty, repetytorja), Języków obcych (słowniki, samouczki).

Wydawnictwo „POMOC SZKOLNA” Wajera, Warszawa ulica Bielańska Nr. 2-3-5. Żądać wszelkie. Szczęśliwcy książkę wyślawalstwo 10 strasznie 15 groszy (nauczka).

Choroby piersiowe są nieleczalne!!!

Sprzajcie się Swego Lekarza, a ten wam potworzi, że

„BALSAM THIOCOLAN AGE” jest uznanym środkiem przeciwko chorobom płucnym. Zalecany przez powożące Karolite

„BALSAM THIOCOLAN AGE” leczy: Brochitę, gruźlicę, kaszel krobuz, utratę wydzielania się płuciny, wznacenia organów powiększa wagę ciała, obniża temperaturę ciała. Sprzedają apteki. Szlak główny apteka A. Gościńskiego w Warszawie.

Ogłaszajcie się w „Głosie Czesłochowskim”

Ważne dla Pań!

Jeżeli Pani pragnie mieć zawsze **białą, świeżą i wonną** bieliznę, winna Pani używać wyłącznie:

PERBOROL WENDISCHA

jedyny w Polsce najlepszy proszek utleniony do prania.

nie zawiera żadnych szkodliwych składników i znakomicie konserwuje bieliznę, zastępuje mydło, chlorok i sodę, równocześnie pierze i białe.

przewyższa jakością tego rodzaju wyrobów zagraniczne, a jako produkt krajowy, dodatnio wpływa na nasz bilans handlowy.

daje pracę naszemu robotnikowi.

oryginalny tylko z marką ochronną „DZWONNIK” do nabycia wszędzie.

ZAKŁADY CHEMICZNE J. M. WENDISCH Sukc. Sp. Akc. w TORUNIU.

Ogłoszenie.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Piotrkowie, rew. I-go pow. Czesłochowskiego K. PEŁKA, zam. w Czesłochowie przy ul. Gen. Dąbrowskiego Nr. 6, ogłasza, że w dniu 9 marca 1926 r. od godziny 10-jej zrana w Czesłochowie przy ul. Panny Marii Nr. 37 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, należących do Abrahama Rosensteina, mianowicie: lalk, różnych zabawek, grzebieni i urzędzenia sklepowego, ocenionych na zł. 727.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Piotrkowie, rew. I-go pow. Czesłochowskiego K. PEŁKA, zam. w Czesłochowie przy ul. Panny Marii Nr. 55 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, należących do Kazimierza Miszcza, mianowicie: motoru benzynowego, ocenionego na zł. 1000,— Dnia 16 lutego 1926 r.

Komornik K. PEŁKA.

T. Tyflewski stoliciel fortepianu i pianin ul. Prawe Woły 14 obok synagogi.

Mieszkanie 3 pokoje z kuchnią i 2 pokoje z kuchnią za rzeką do wynajęcia. Wiek łazienka 44 wiod. u gospodarza.

Prasowaczki do chemicznej pralni i farbiarni poszukuje firma A. Heinger. Zgłoszenie w fabryce przy ul. Zaczajskiej.

Kupię szatanie średnią Koceluszką 72 warzełat

Piękne firanki i serwetki papierowe w wielkim wyborze nabywać można w sklepie Gońca Alja 26.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 3 zł. z odnośnikiem do domu 2 zł. 75 gr. Zagnacenia 5 gr. Dla odbierających pisma na miejscu 2 zł. 25 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Poczcie (Kasza Szczęśliwego) Nr. 61266.

CENY OGŁOSZEN: Za wiersz milimetrowy przed południem 40 groszy. W tekście i następuje 30 groszy, za tablicem 20 groszy. Drobne ogłoszenia: wiersz 25 gr., za każdy dzień wyraz po 15 gr. Najniższe ogł. dr. 1,50 gr.

Ogłoszenia zamiejscowe i matrymonjalne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świętecznych i niedzielnych cenę 25 proc. drożej. Ogłoszenia drobne, fantazyjne, ciekawe i bilansowe w 100 proc. drożej.

Kaźda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Na zasadzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej wszystkie komentarze, listy i tacy prywatnych i społecznych podlegają opłacie.

UWAGA! 1. Omyłki w ogłoszeniach nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie obowiązują Administrację do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, o ile treść i cena ogłoszenia nie zostały wypisane. 2. Za terminowe zamieszczenie wszelkich ogłoszeń Administracja nie odpowiada. 3. Zastrzeżenie miejsca bywa uwzględniane o tyle, o ile to zwalniają na to względy techniczne. 4. Nie przyjmuje się odpowiedzialności za omyłki powstałe przez nadanie tekstu telefonicznie.

Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI. Kierownik Literacki JAN BABYLSKA.

Udbita we własnych zakładach drukarskich „Głosie Czesłochowskiego”.